



lecxit

LECTURA PER A L'ÈXIT EDUCATIU



Guia

**ORIENTACIONS per
a les DINAMITZADORES
dels ESPAIS LECXIT**





lecxit
LECTURA PER A L'ÈXIT EDUCATIU

Guia

ORIENTACIONS per a les DINAMITZADORES dels ESPAIS LECXIT

ORIENTACIONS per a les DINAMINTZADORES dels ESPAIS LECXIT

© Fundació Jaume Bofill, 2023

Girona, 34

08010 Barcelona

fbofill@fbofill.cat

fundaciobofill.cat

1a edició: Maig 2023

Autoria: Equip Lecxit

Disseny i maquetació: Sonia Fernández

+ Esther Lleixà



Creiem que el coneixement s'ha de compartir. Per això fem servir una llicència **Creative Commons Reconeixement 4.0 Internacional (by)**. Us animem a copiar, redistribuir, remesclar o transformar i crear els continguts propis d'aquesta publicació, per a qualsevol finalitat, inclosa la comercial. Només us demanem que reconegueu l'autoria de la creació original.

Les publicacions del programa LECXIT estan disponibles per a descàrrega als webs **lecxit.cat** i **fundaciobofill.cat**.

SUPORT EDUCATIU

Acompanyament per Accelerar Oportunitats

Una iniciativa de:



Amb el suport de:



"Projectes educatius que reforcen l'efectivitat de l'Ingrés Mínim Vital: Lecxit, Math Tutoring i Pentabillities"

Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions - Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència - Finançat per la Unió Europea - Next Generation

Índex

1. Introducció_06

2. Abans de començar_09

2.1. Qui acompanya les parelles lectores?_09

2.2. És el mateix una referent que una dinamitzadora?_09

2.3. Preservem el binomi infant-voluntariat_11

3. Acompanyar durant la implementació_13

3.1. Com acompanyem els infants?_13

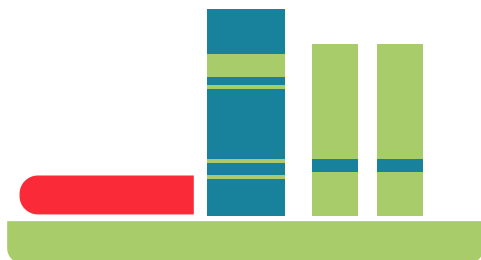
3.2. Com acompanyem el voluntariat?_15

3.3. Com acompanyem les parelles lectores?_17

3.4. Com fem l'acompanyament a l'hora de seleccionar les lectures?_20

3.5. Com fem l'acompanyament per tal d'aconseguir aplicar correctament la metodologia?_21

4. Eines de suport a la dinamitzadora en les tasques de les sessions_27



1. Introducció

LECXIT és un programa de la Fundació Bofill que té com a objectiu impulsar l'èxit educatiu a través de la millora de la comprensió lectora. Per fer-ho, disposa d'una xarxa de 300 Espais Lecxit (centres educatius, biblioteques i entitats socials) en 150 municipis, on més de dues mil persones voluntàries acompanyen setmanalment un infant de quart, cinquè o sisè curs de primària per fer de la lectura una experiència divertida i apassionant.

Les parelles lectores, formades per un infant i una persona voluntària, comparteixen una hora de lectura setmanal durant un mínim de vint sessions al llarg del curs escolar.

En el curs 2022-2023, la Fundació Bofill va implementar un projecte de recerca que va tenir una avaluació d'impacte

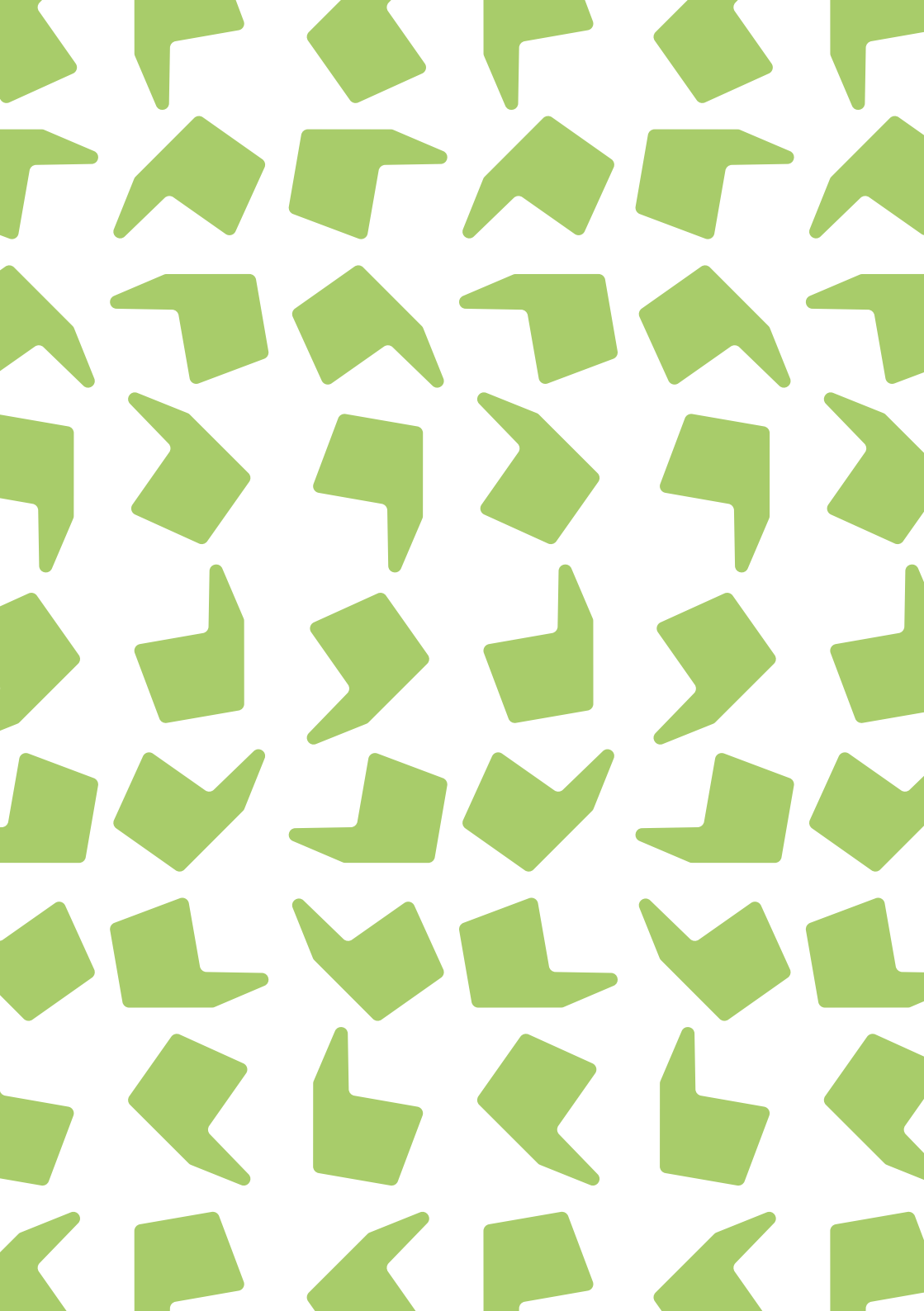
pionera a Catalunya. Una de les iniciatives i metodologies avaluades va ser el programa Lecxit. Un cop acabada la implementació, hem volgut transformar els aprenentatges del rol que havien dut a terme les persones dinamitzadores (les professionals responsables d'acompanyar els infants i el voluntariat durant les sessions en els 52 centres educatius implicats en l'avaluació) en orientacions pràctiques per a formar nous professionals.

Així doncs, en aquesta guia **presentem propostes, consells i alguna eina pràctica per a orientar els professionals que desenvolupen el rol de dinamitzadors o dinamitzadores Lecxit, a fi de millorar l'acompanyament que fan a les parelles Lecxit.**

ALERTA!

Cal tenir en compte que aquesta guia és de màxims i que, per tant, cada persona dinamitzadora haurà de posar més o menys èmfasi en les tasques proposades en funció del grup i de l'espai.

Així, per exemple, el voluntariat amb molta expertesa segurament necessitarà menys acompanyament que el voluntariat novell. No serà el mateix tampoc si en l'Espai Lecxit hi ha simultàniament tres parelles que si n'hi ha deu. O, finalment, també hi haurà diferències segons si la implementació es duu a terme en una biblioteca o en una aula d'escola.



2. Abans de començar

2.1. Qui acompanya a les parelles lectores?

A part dels infants i del voluntariat, als Espais Lecxit podem trobar la **dinamitzadora** —una figura professional que es dedica d'una manera específica a l'acompanyament de les parelles durant les sessions, com explicarem més endavant.

Les dinamitzadores, de forma presencial, estan a disposició de les parelles lectores, els donen suport i les acompanyen perquè les sessions del programa es desenvolupin reeixidament.

Per contextualitzar la figura de la dinamitzadora, sense aprofundir-hi, podem dir que és:

- Una referent per als infants i les voluntàries: està a disposició de tots els participants.
- Una referent de l'espai: gestiona l'espai i els moments d'entrada i sortida.
- Una experta metodològica: facilita els recursos i les estratègies.
- Una acompanyant i facilitadora de l'experiència: aprofita les oportunitats d'aprenentatge.

2.2. És el mateix una referent que una dinamitzadora?

Abans de continuar, és important resoldre aquesta pregunta. En altres guies i materials del programa es parla de la figura del referent de l'Espai Lecxit. Abans d'entrar en detalls, ja us avancem que **referent i persona dinamitzadora no són exactament el mateix i que cada rol dona resposta a una necessitat diferent.**

Les persones **referents** són les encarregades de gestionar i coordinar els Espais Lecxit, sense que hagin de participar o ser presents a les sessions del programa. Entre d'altres, lideren la posada en marxa del recurs, fan de contacte amb la Fundació Bofill i s'ocupen de garantir la viabilitat tècnica del projecte (espai, dia, hora, etc.), a més de la participació de les escoles i del voluntariat, a fi d'assegurar que es disposa de tots els elements per a iniciar el projecte. Els referents són una figura vinculada a la institució impulsora (un ajuntament, una entitat social, una biblioteca o un centre educatiu).

Les **dinamitzadores**, en canvi, són presents a totes les sessions Lecxit i en garanteixen l'execució del dia a dia. Per posar-ne diversos exemples, acompanyen els infants i el voluntariat durant l'activitat, proposen lectures, faciliten activitats i dinàmiques, intervenen per resoldre qüestions

metodològiques i fan un seguiment de l'evolució de les parelles. Segons quin sigui l'espai on es desenvolupa el programa Lecxit, **les persones dinamitzadores poden haver estat contractades específicament per a exercir aquesta funció o bé ser les mateixes professionals de la biblioteca, escola o entitat on es realitza el programa.**

Ara bé, i sense voler crear confusió, partint de la idea que es tracta de dos rols amb tasques complementàries, **no és incompatible que una mateixa persona faci de referent i de dinamitzadora alhora.** En aquest cas, aquesta persona lideraria tota la coordinació i la gestió general, i, també, l'execució del dia a dia, de manera que seria present a totes les sessions.

Rols





2.3. Preservar el binomi infant – voluntariat

Per acabar aquest apartat, compartim una reflexió que gira al voltant de les dinamitzadores i les voluntàries: els dos agents són presents a totes les sessions, són referents per als infants i cal entendre com es complementen.

A cada Espai Lecxit conviuen diferents parelles lectores, formades per un infant i una persona voluntària que, d'una manera tranquil·la i propera, comparteixen una estona de lectura conjunta. Es recomana que de l'hora total que dura la sessió es dediquin entre 35 i 40 minuts a triar, llegir i comentar la lectura.

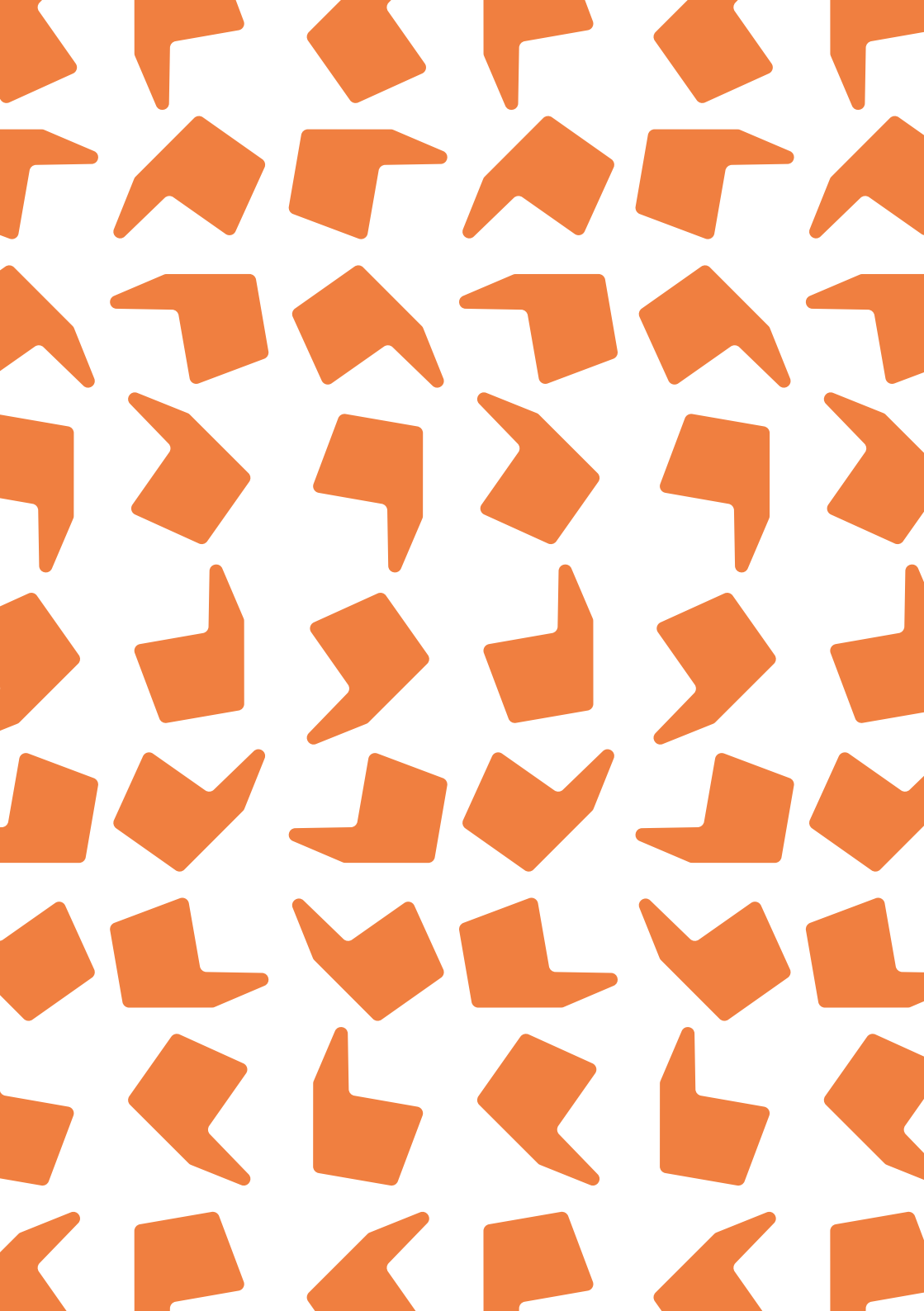
La metodologia, senzilla d'entendre i d'aplicar, pot acollir diferents adaptacions, dinàmiques i activitats que enriqueixin i flexibilitzin l'experiència

de participar en el programa Lecxit. Les dinamitzadores dels Espais Lecxit teniu la delicada tasca d'intervenir al llarg de les sessions, però sempre **mantenint i cuidant l'essència del programa Lecxit: l'estona de lectura compartida entre els infants i les persones voluntàries.**

Les dinamitzadores acompanyeu les parelles lectores (facilitant-los lectures, fent propostes d'activitats, intervenint, orientant i fent recomanacions per a millorar la implementació) al mateix temps que confieu en el voluntariat, l'ajudeu i li doneu l'espai perquè es responsabilitzi de la tasca d'acompanyament dels infants (fent l'acollida i cuidant el vincle, guiant en la lectura, adaptant-vos a l'infant i aplicant la metodologia).

Perquè aquesta combinació funcioni, la vostra incidència com a dinamitzadores a les sessions hauria d'anar de més a menys a mesura que passen les setmanes. És probable que al començament hàgiu d'intervenir més a l'hora d'acompanyar, d'orientar i de fer propostes, però amb el pas de les sessions el vostre pes i lideratge hauria d'anar disminuint i la responsabilitat hauria de recaure en el voluntariat.

Trobar un **bon equilibri entre el rol i les tasques de les persones voluntàries i els vostres com a dinamitzadores** serà clau per a aconseguir que tothom se senti valorat i que les sessions Lecxit siguin reeixides.



3. Acompanyament durant la implementació

Pot semblar evident, però cal remarcar que cada Espai Lecxit és diferent: hi ha un munt de variants i de condicionants que fan que cada Espai sigui únic. D'aquesta manera, el que funciona en un Espai Lecxit pot no fer-ho en un altre (el mateix passa entre grups diferents) o el que ha funcionat amb una parella lectora en una sessió pot no servir per a les setmanes posteriors.

D'altra banda, moltes situacions concretes no tenen ni una única ni una bona resposta o estratègia possible. Per a una mateixa situació és possible proposar solucions i eines diferents i totes poden ser adequades.

Malgrat les diferències, en molts Espais Lecxit es donen casuístiques i situacions similars. Intentant evitar les generalitzacions i sense la voluntat d'establir una norma general, a continuació es recullen tot un seguit de **recomanacions amb l'objectiu d'orientar i facilitar la teva tasca com a persona dinamitzadora.**

Les orientacions es classifiquen en cinc àmbits diferents que, per separat, són clau per a assolir els objectius del programa Lecxit. Hi ha orientacions sobre l'acompanyament dels infants, del voluntariat, de les parelles lectores, de les lectures i de la metodologia. Una bona relació entre aquests factors permetrà obtenir situacions d'aprenentatge significatives.



3.1. Com acompanyem els infants?

Els **infants** són els protagonistes principals del programa. De forma conscient, es busca que millorin la comprensió lectora, alhora que augmenta el seu plaer per llegir, i consolidin nous hàbits lectors.

Per tal d'assolir aquests objectius, com a persona dinamitzadora et proposem un seguit d'orientacions:

• Crea un espai segur

Els infants són els protagonistes del procés i, en conseqüència, és important que se sentin reconeguts com a tals. Sigues propera i facilita que Lecxit sigui un espai en què es valora els infants i se'ls dona veu, alhora que es tenen en compte els seus gustos, les seves opinions i els seus interessos.

• Contextualitza el programa

Comparteix amb tot el grup què s'espera de la seva participació en el programa. Explica'ls la metodologia Lecxit, com seran les sessions i què hi passarà. És important, sobretot durant les primeres setmanes, aclarir les normes i els límits. Una opció és fer-ho conjuntament amb els infants, i que, entre tots, aneu recordant què és Lecxit i què es pot fer —i què no— en aquest Espai.

- **Sigues una referent**

Estigues a disposició dels infants perquè puguin explicar-te, consultar-te o puguin compartir-te inquietuds.

- **Controla l'assistència**

Per a la consecució dels objectius del programa, cal que els infants assisteixin

a totes les sessions (o al màxim nombre possible). Passa llista per poder tenir un control acurat de l'assistència dels infants, i, si n'hi ha cap que falti de forma regular, parla'n amb l'infant mateix, amb les persones referents de l'escola o amb la família.

ALERTA!

Les faltes d'assistència recurrents d'infants o de persones voluntàries poden dificultar l'assoliment dels objectius, minvar la motivació i ser un factor que desgasta la parella lectora. Com a dinamitzadora, intenta anticipar i gestionar amb antelació les absències a les sessions.

Facilita canals perquè les persones voluntàries i les referents de l'escola (en el cas dels infants) puguin avisar de la no assistència abans de la sessió.

- **En el cas dels infants:**

La tutora dels infants o la persona referent de l'escola, en relació amb el programa, és qui pot saber si un infant no ha assistit a l'escola.

Si des de l'escola es dona l'avís, la dinamitzadora pot fer arribar la informació a la voluntària corresponent per tal d'evitar que assisteixi a la sessió.

- **En el cas del voluntariat:**

Tant si es coneix de forma anticipada com si és una qüestió d'última hora, cal que les persones voluntàries avisin la dinamitzadora si no poden assistir a la sessió. D'aquesta manera es pot planificar i preveure com s'organitza la sessió i com s'agrupa l'infant que no tindrà la seva parella lectora. (A l'apartat sobre l'acompanyament de les parelles lectores, hi ha orientacions sobre com es pot aplicar la metodologia en un cas de 2x1).

• Adapta les lectures i les activitats

Tingues en compte les inquietuds, les necessitats, els interessos i els gustos dels infants. Facilita'ls temàtiques i tipologies de llibres variades que els motivin i els permetin augmentar el plaer per la lectura.

• Segueix-ne l'evolució

Fes un seguiment de l'evolució dels infants a mesura que avancen les sessions. Per fer-ho, pots fixar-te en els indicadors següents, intentant establir una comparació respecte a les primeres setmanes d'implementació.

- Entenen millor el que llegeixen.
- Mostren més fluïdesa en llegir.
- Mostren més seguretat en llegir.
- Senten cada cop més plaer per la lectura.
- Llegeixen llibres de temàtiques i tipus diversos.
- Arriben motivats a les sessions.
- Participen activament.
- Fan una valoració positiva (marxen satisfets) al final de les sessions.
- Expressen que llegeixen més enllà del programa.



3.2. Com acompanyem el voluntariat?

Les **persones voluntàries** són les altres protagonistes imprescindibles del programa Lecxit. La seva presència a les sessions permet crear les parelles lectores i consolidar-les. El voluntariat és qui possibilita de primera mà un acompanyament lector proper i individualitzat amb cadascun dels infants del grup.

Cada persona voluntària —i, igualment, cada infant— requereix un acompanyament adaptat a la seva situació. Algunes persones són molt autònomes, mentre que d'altres necessiten més suports. Per aquest motiu, com a dinamitzadora, has de ser flexible i adaptar-te a cada cas.

• Reconeix la seva tasca

Igual que els infants, les persones voluntàries s'han de sentir reconegudes i valorades. Recorda'ls, també, la importància del compromís adquirit per tal d'assistir a totes les sessions. Fes-ho sobretot durant les primeres setmanes i també en el cas que detectis que algunes persones s'excusen sovint i no assisteixen a les sessions.

• Sigues una referent

Especialment a les primeres sessions, comparteix amb les persones voluntàries

què s'espera d'elles. Tot el voluntariat completa la formació inicial abans de començar, però fins que no arriben a l'Espai Lecxit no es troben davant la situació d'acompanyar un infant en la lectura. Per aquest motiu, sobretot al començament, sigues la referent de l'activitat, posa't a disposició de les voluntàries i sigues proactiva per donar consells i acompanyar de prop les persones més neguitoses o dubitatives.

• Posa't a disposició seva

Estableix diferents canals de comunicació amb el voluntariat i mostra't oberta i accessible perquè puguin compartir qualsevol qüestió o preocupació que tinguin. Estigues a disposició seva abans i després de les sessions i facilita la conversa en aquests moments, de manera que quedi ben contextualitzada dins el transcurs de l'activitat. Si ho necessiten, han de poder tenir un espai d'intercanvi d'informació o de plantejament de dubtes de forma individual.

• Estableix una via de comunicació directa

A part d'estar a disposició abans i després de les sessions, obre un canal de missatgeria instantània amb el voluntariat. Pots enviar-los missatges recordatoris unes hores abans de la sessió i agrair-los la presència un cop acabada. D'aquesta manera pots mantenir totes les persones voluntàries connectades amb el programa. Per acabar, envia'ls també recursos i articles relacionats amb el tema que consideris

que poden ser interessants perquè el voluntariat els llegeixi i els consulti.

• Capacita'ls

Anima el voluntariat a proposar lectures o aportar idees d'activitats o dinàmiques per a enriquir les sessions. És recomanable que, abans de posar en pràctica la proposta, te l'expliquin perquè, com a dinamitzadora, puguis fer-los les consideracions oportunes abans de la sessió.

• Proposa idees i canvis després de la sessió

Aquest apropament a les parelles també permet observar si el voluntariat aplica de forma adequada la metodologia. Si creus que pots proposar idees o canvis, espera't al final de la sessió per compartir-ho amb les voluntàries i fes-los un bon retorn.

• Fes-ne un seguiment

De la mateixa manera que és possible fer el seguiment dels canvis que s'observin en els infants, des de la dinamització del programa també es pot posar la mirada en la figura del voluntariat. El document Progrés de la persona voluntària, que trobareu a la web del programa Lecxit, facilita la tasca de valorar l'evolució de la persona voluntària per part de la persona referent de l'Espai. És possible fixar-se en el següent:

- Arriba motivada per fer l'acompanyament.
- Dedicar esforços per tal d'enfortir el vincle amb l'infant.

- Té en compte els interessos i els gustos de l'infant.
- Aplica la metodologia d'una manera correcta.
- S'adapta als canvis i proposa lectures i activitats.
- Utilitza el reforç positiu i encoratja l'infant.
- Acaba la sessió satisfeta amb l'acompanyament fet.

• **Promou formacions continuades**

Les converses que es tenen amb el voluntariat després de les sessions permeten saber com viu l'experiència i obren la porta al fet de compartir eines i estratègies perquè pugui millorar l'acompanyament, així com aplicar-les a les sessions posteriors. Si des de la dinamització de l'Espai Lecxit es considera interessant o necessari, també es pot convocar (amb antelació) una formació o sessió de treball que convidi tot el voluntariat del grup. És important saber abans quins interessos tenen les voluntàries i portar el contingut ben preparat.

Depenent de la situació, es poden compartir les propostes de les guies *Relacions saludables per al voluntariat Lecxit* i *Practicar l'antiracisme a mesura que llegim*.



3.3. Com acompanyem les parelles lectores?

Fins ara s'han recollit per separat les recomanacions per als infants i per a les voluntàries. Aquests dos agents, però, comparteixen els principals moments de la sessió agrupats en les diferents **parelles lectores**.

• **Adapta't al ritme de les parelles lectores**

Respecta el temps de fer i d'avançar durant la sessió de cadascuna de les parelles. Una part de la responsabilitat de la dinamitzadora en l'acompanyament rau a trobar l'equilibri entre guiar i avançar en els moments de la sessió, alhora que es tenen en compte les necessitats, els ritmes i les ajudes que requereix cada parella.

• **Acompanya-les de prop**

Apropa't a les parelles i comparteix una estona de la lectura amb elles. A cada sessió pots acompanyar una o dues parelles diferents i variar-ho d'una setmana a l'altra. Avisa les persones voluntàries que compartiràs la sessió amb elles perquè no es trobin incòmodes ni se sentin jutjades per la manera com realitzen l'acompanyament. Un cop siguis amb la parella lectora, pots escoltar com llegeixen, preguntar-los sobre la lectura, demanar-los que

t'expliquin sobre el que llegeixen i si els agrada o no, etc.

• Proposa'ls nous reptes

Suggereix i estimula les parelles lectores perquè es vulguin proposar nous reptes, com, per exemple, convidar-les a llegir lectures diferents o més complexes que les anteriors. L'assoliment dels nous reptes que es vagin plantejant mantindrà els infants motivats amb el programa i, d'aquesta manera, evitarem que s'estanquin.

• Segueix-ne l'evolució

A part dels avenços dels infants en la millora de la comprensió lectora i del seguiment del voluntariat per valorar com afronta les seves tasques, també és recomanable fixar-se en l'evolució

del vincle que es crea entre l'infant i la voluntària que l'acompanya. El document *Observació vincle parella lectora*, que trobareu a la web del programa Lecxit, facilita a la referent de l'Espai Lecxit poder fer una valoració i un seguiment de la parella.

- Mostren ganes de trobar-se i de compartir la sessió.
- Tenen una conversa fluida.
- L'infant es mostra segur i confiat amb la persona voluntària.
- Hi ha uns límits clars per part de les persones voluntàries.



ALERTA!

Gestiona els canvis de parella lectora (si són necessaris). No passa en tots els Espais Lecxit, però pot donar-se la situació que s'hagi de canviar (o valorar si cal fer-ho) alguna parella lectora. Abans de fer cap canvi de parella, és important conèixer els motius pels quals la parella no ha funcionat i valorar si és possible o no reconduir la situació.

La causa principal d'això pot ser que el vincle entre la parella lectora no funciona. A l'hora de parlar-ne amb l'infant i amb la persona voluntària, cal tenir present si la nena o el nen ho ha verbalitzat i si el voluntariat també se n'adona, i valorar si s'han posat en pràctica estratègies per a trobar solucions i enfortir el vincle.

• Comprèn la situació

Com a dinamitzadora cal entendre la situació i valorar, escoltant els diferents agents, si el millor és fer un canvi de parella lectora. D'entrada, és

important que no ho percebin com un fracàs, ja que en alguns casos pot ser complicat que entre dues persones es generi un vincle.

• Evita els canvis precipitats

Abans de decidir un canvi de parella, assegura't d'haver valorat totes les opcions. El fet de canviar de parella afecta també un altre infant i una altra voluntària.

• Fes-ne una experiència positiva ←

A l'hora de fer el canvi de parella és important concretar, tant amb l'infant com amb el voluntariat, què és el que no ha funcionat i identificar quins aspectes poden millorar. Des del punt de vista de la dinamitzadora, cal intentar que aquest procés sigui una experiència positiva per als diferents agents implicats.



3.4. Com fem l'acompanyament a l'hora de seleccionar les lectures?

Les novel·les, els contes, els àlbums, els còmics o altres tipus de llibres que els infants utilitzen són, també, un factor determinant per a l'èxit del programa. És clau que les lectures s'adaptin al nivell, els gustos i els interessos dels infants, que siguin variades al llarg de la implementació i que n'hi hagi de tipus i temàtiques diferents per tal de fomentar hàbits de lectura i el plaer per llegir, a més d'obrir la porta a nous reptes.

• Anticipa l'obtenció dels recursos

Depenent de quin sigui l'espai físic on es duen a terme les sessions Lecxit, el procediment per aconseguir les lectures pot variar. En els Espais Lecxit de les biblioteques públiques és possible fer una selecció rica i variada poca estona abans de l'inici de la sessió. En canvi, si el programa es duu a terme en altres localitzacions que no disposen de tants recursos, caldrà anticipar la tria dels llibres i portar-los a la sessió.

• Fes una selecció prèvia variada de lectures

És recomanable que la selecció prèvia de lectures inclogui moltes temàtiques i tipologies diverses per tal d'oferir un ampli ventall de possibilitats. Aquesta selecció ha de donar resposta als

interessos i els gustos dels infants. A la web de Lecxit —apartat de Recursos – Recomanacions— hi ha un gran nombre de llibres adequats.

• Facilita el moment de triar la lectura

És recomanable que la dinamitzadora arribi uns minuts abans de l'inici de la sessió, en part, per a poder preparar una o diverses taules plenes de lectures amb la selecció que s'hagi fet prèviament. Per tal de cridar l'atenció de les parelles lectores és recomanable col·locar els llibres i d'altres recursos d'una manera atractiva. Una opció és simular l'aparador d'una llibreria, amb uns quants llibres drets i uns altres de plans i sobreposats, deixant visibles les portades i facilitant-ne la consulta per part dels infants.

• Presenta les lectures a tot el grup

Tant la proposta de fer una selecció prèvia com l'acció de presentar els llibres busquen facilitar la tria de la lectura. No cal fer-ho en totes les sessions, ni de bon tros, però pot ser interessant i útil per a les parelles lectores dedicar uns minuts a presentar les lectures (parlar una estona de cada llibre). Aquesta acció pot orientar els infants en la tria i motivar-los a voler conèixer nous recursos. La presentació del llibre pot ser ben senzilla: dir-ne el títol, ensenyar-ne la portada, explicar breument de què tracta i compartir algun motiu que convidi a escollir-lo.

• Varia (de tant en tant) la selecció inicial

Pensant en tot el grup, es recomana mantenir la mateixa selecció de llibres

(no vol dir que no es pugui incloure o excloure algun llibre en concret) durant diverses sessions. D'aquesta manera, les parelles lectores troben les mateixes opcions i prioritzen durant la tria. Al cap d'un mes i mig, aproximadament, podem canviar-les pràcticament totes i fer-ne una nova selecció (amb la presentació breu que hem indicat en el punt anterior).

• Obre la porta a les propostes del voluntariat

Les persones voluntàries són les que coneixen més bé els interessos de l'infant que acompanyen. També són les que millor s'adonen dels canvis que fan les nenes i els nens en relació amb la comprensió lectora. Per aquest motiu, emplaça'ls a escollir i a portar llibres pensant en els gustos i en el nivell del participant que acompanyen. Si el voluntariat no té manera de fer-ho, posa't a disposició seva per intentar aconseguir els llibres que et demanen.

• Promou recomanacions entre parelles lectores

Hi ha diferents possibilitats de tancar una sessió Lecxit. Una opció és deixar que cada parella lectora recomani (o no) el llibre que ha llegit. Com que és inviable fer-ho després de cada sessió o que ho facin totes les parelles, ja que s'hi hauria de dedicar massa temps, es pot fer en sessions puntuals quan la dinamitzadora ho consideri oportú o quan hi hagi alguna parella motivada per compartir-ho amb la resta del grup.

• Proposa recollir tots els títols

Quan s'apropa el final del programa, una gran part del voluntariat i dels infants proposen dedicar alguna sessió a fer-ne el tancament. És un bon moment per mirar enrere i compartir un recull de tots els llibres llegits. Així mateix, és una bona manera de tancar la implementació, de donar valor a tot l'esforç realitzat, de posar de manifest totes les millores que s'han assolit i de motivar per continuar llegint més enllà del programa. Òbviament, per a poder tenir un recull al final de la implementació, cal que cada parella anoti cada setmana quina lectura o lectures ha fet durant la sessió.



3.5. Com fem l'acompanyament per tal d'aconseguir aplicar correctament la metodologia?

Les sessions del programa Lecxit estan dividides en sis moments diferenciats. A partir de l'estructura plantejada, les referents i el voluntariat poden fer servir dinàmiques i activitats i adaptar-les per tal d'apropar-se als interessos i les necessitats del grup. A l'apartat de formació del voluntariat s'expliquen els diferents moments, però no és fins a l'inici de la implementació

que les voluntàries posen en pràctica la metodologia. La dinamitzadora, sobretot durant les primeres setmanes, té un paper rellevant perquè el voluntariat es faci seva l'estructura de les sessions. Com s'ha dit a la introducció, cadascun dels Espais Lecxit i cada parella lectora són diferents. Per tant, les recomanacions següents poden ser interessants i útils en molts casos, però no vol dir ni que sigui sempre així ni que representi l'única opció factible.

• **Sigues una referent metodològica**

El voluntariat s'ha de sentir amb confiança quan aplica la metodologia Lecxit. És important que entenguin el perquè de cada moment de la sessió. Durant les primeres setmanes, abans de començar la sessió, com a dinamitzadores podeu anar recordant els elements clau i compartir quines situacions s'ha d'intentar que es donin.

• **Protegeix el moment clau**

L'element principal de la metodologia és l'estona de lectura compartida (entre 30 i 40 minuts) entre l'infant i la persona voluntària. Cal cuidar aquest moment per tal de no perdre de vista els objectius del programa. A l'inici i al final de les sessions es poden proposar activitats o jocs que complementin l'experiència, però no han de substituir els moments de triar la lectura, llegir i parlar sobre la lectura.

• **Aporta varietat**

Com que la proposta d'intervenció preveu un mínim de 20 sessions (20 setmanes), es recomana, per tal de

mantenir la motivació de tots els agents i no caure en la monotonia, que cada sessió sigui diferent. Hi ha moments de la sessió que són propicis per a promoure dinàmiques grupals o amb la parella. Com a dinamitzadores podeu liderar algun moment de la sessió (no cal que sempre sigui el mateix moment ni que es doni en totes les sessions).

- L'acollida, amb l'objectiu de situar la sessió i contextualitzar-la.
- El tancament, per acabar de donar sentit a la intervenció.
- La tria del llibre: oferir diverses maneres d'escollir i fer presentacions.
- Després de llegir: compartir-ho amb el grup i fer recomanacions.

• **Fes una intervenció equilibrada**

Per bé que ja s'ha anticipat en els punts anteriors, cal remarcar la importància de trobar l'equilibri, com a dinamitzadora, entre les possibles dinàmiques que es plantegen i els moments clau de la lectura (abans, durant i després). No és necessari proposar activitats en totes les sessions. Tampoc no ho és fer-ne una per a obrir i una altra per a tancar, bàsicament, perquè serà difícil trobar el temps suficient per a tot dins d'una sessió. També és rellevant incloure les propostes del voluntariat i donar-hi resposta.

• **Ajuda a conduir la sessió**

Independentment que proposis més o

menys activitats, com a dinamitzadora també pots ajudar el voluntariat a gestionar el temps dels moments de la sessió. Valora quines parelles lectores, sobretot durant les primeres sessions, poden necessitar ajuda per tal de completar tot el que es proposen. Si ho consideres convenient, pots fer algun avís breu sobre el temps restant de sessió que pugui orientar les voluntàries a organitzar-se per acabar les tasques pendents, com ara parlar sobre la lectura o acomiadar la sessió sense presses.

• Fes de model

Apropa't a les parelles i comparteix una estona de la lectura amb elles. A cada sessió pots acompanyar una o dues parelles i anar variant de parella a les sessions posteriors. A partir de la teva presència i d'escoltar-te, pots ser una font d'exemple i d'inspiració per a les voluntàries. Et poden veure en acció fent hipòtesis, comentant les portades abans de llegir, llegint en veu alta o preguntant sobre la lectura, entre d'altres. Fer de model per al voluntariat és una possible estratègia que pots utilitzar perquè puguin acabar d'entendre què s'espera de l'acompanyament lector sense que se sentin desautoritzats.

Què faig si no tots els infants tenen parella i he de posar dos infants amb una persona voluntària?

En alguna sessió es pot donar el cas que falti alguna voluntària i que per això no sigui possible agrupar cadascun dels infants amb la seva referent. És tasca de la dinamitzadora adaptar-se a la situació i proposar solucions. A continuació hi ha orientacions a tenir en compte per tal de gestionar l'acompanyament 2 × 1.

Valora si cal un suport excepcional

A les sessions en què hi pugui haver un trio lector valora si aquella voluntària necessita més suport o recursos.



Anticipa i reconduex el rol del voluntariat

Tot i que pugui semblar que hi ha poques diferències, la dinàmica canvia notablement quan s'han d'acompanyar dos infants simultàniament. Les persones voluntàries fan la formació per acompanyar un infant. Com a dinamitzadores, els podeu anticipar que, si en alguna sessió no hi assisteix alguna voluntària, pot ser que hagin d'acompanyar dos infants. Cal trobar espais abans o després de les sessions per compartir què s'espera d'elles i del seu acompanyament 2 × 1.

Tingues en compte el perfil del voluntariat

No totes les voluntàries tenen la predisposició i les habilitats per a ser referents de dos infants alhora. Assegura't que la persona voluntària està motivada i té les habilitats per participar i intervenir de forma més activa en el trio lector.



Considera l'agrupació dels infants

A part de tenir en compte el perfil de la voluntària, també cal valorar el dels infants que comparteixen el trio lector. D'entrada, intenta que siguin dos infants amb bona predisposició per compartir l'activitat. Com a dinamitzadora mira que es potencii l'ajuda entre iguals i que s'intentin prevenir situacions de pressió, d'inseguretat, de malestar, de pèrdua d'interès o d'avorriment d'un infant envers l'altre.

Supervisa el moment de tria de la lectura

Hi ha múltiples opcions per fer en aquest moment de la sessió. Els dos infants es poden posar d'acord i triar un sol llibre, o bé es poden proposar dues lectures diferents. Segons l'opció escollida, el voluntariat ha d'anar intercalant l'acompanyament i facilitant que tots dos infants tinguin estones de lectura en veu alta i individualment.

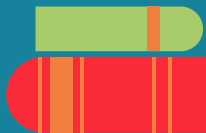


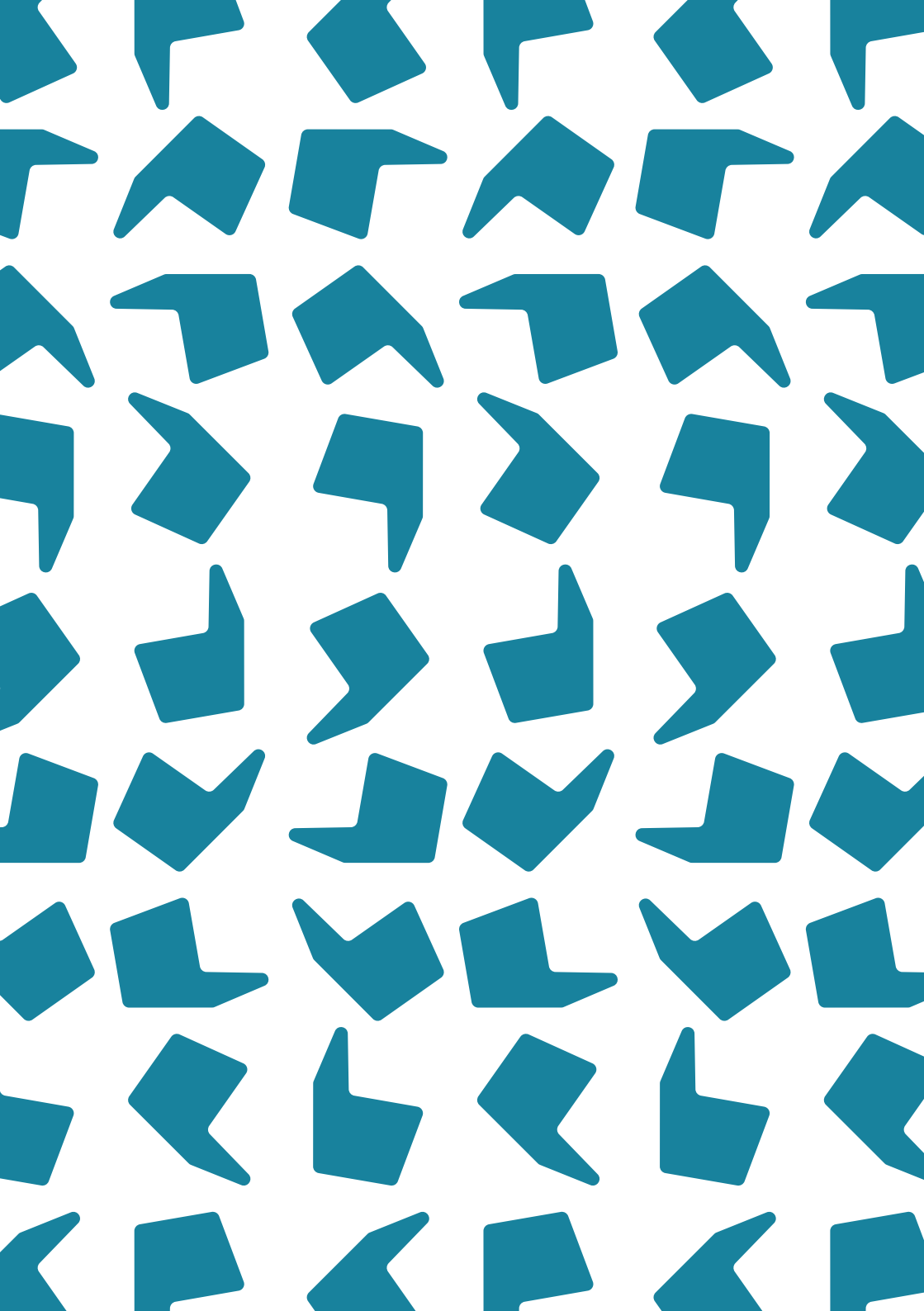
Considera els diferents ritmes

Hi ha infants que poden necessitar més temps o més suport per a completar les tasques (fer hipòtesis, llegir, plantejar dubtes, respondre preguntes, etc.). És important que el voluntariat, amb el suport de la dinamitzadora, pugui detectar els diferents nivells i ritmes i adaptar-se als dos infants que formen el trio lector.

Supervisa el moment de llegir

És important donar veu als dos infants i tenir-los en compte. Tant si han escollit el mateix llibre com si no, és recomanable que la voluntària es col·loqui a un dels extrems (els dos infants han de quedar de costat) de manera que no doni l'esquena en cap situació a cap dels participants. Les preguntes per assegurar la comprensió s'han d'anar intercalant per fer-los partícips tots dos.





4. Eines de suport a la dinamitzadora en les tasques de les sessions

El programa Lecxit preveu que al llarg del curs es promoguin un mínim de vint sessions, una a la setmana. A continuació es presenten diverses tasques molt concretes i que són de mínims per tal d'assegurar una bona execució del programa. Les hem classificat segons els tres moments en què teniu un paper clau en la sessió (abans, durant i després).

L'objectiu d'aquestes eines és ajudar-vos a valorar la vostra tasca com a dinamitzadores i a localitzar els aspectes que es poden millorar.

Abans de la sessió

- **Arriba amb temps:** valora el temps que necessites per tenir l'espai i el material a punt i per coordinar-te amb altres agents (si convé). Sense poder ser exactes, el temps que hi dediquis pot variar entre 15 i 30 minuts. És ideal que quan els infants arribin per iniciar la sessió ja hi hagi tota la feina prèvia en llestida.
- **Prepara l'espai:** assegura't que el mobiliari (cadires, butaques, coixins, taules...) estigui a punt amb la distribució que vols. Tingues en compte si has previst alguna dinàmica inicial que requerirà una distribució concreta.
- **Prepara el material:** si has previst utilitzar algun material específic, deixa'l a punt. Per tal de facilitar la tria de la lectura i que sigui atractiva per als infants pots col·locar els llibres damunt d'unes quantes taules després d'haver-ne fet una selecció prèvia.
- **Dona la benvinguda al voluntariat:** aprofita els minuts previs a l'inici de la sessió per rebre les persones voluntàries, explicar-los la dinàmica que seguirà la sessió, facilitar-los lectures o compartir alguna informació rellevant. Estigues a la seva disposició per resoldre qualsevol dubte en relació amb l'activitat.
- **Coordina't amb els altres agents:** si tens previst compartir alguna informació amb altres agents propers (variaran segons l'espai físic on es dugui a terme el programa) pots aprofitar aquests minuts previs a l'arribada dels infants.

Durant la sessió

- **Dona la benvinguda als infants:** pocs minuts abans de l'hora d'inici estigues a punt per rebre tots els infants participants. Mostra una actitud propera i gestiona el moment d'entrada a l'espai.
- **Lidera dinàmiques d'inici i de tancament (si ho has previst):** si prèviament ho havies planificat, dinamitza alguna dinàmica o joc inicial o final.
- **Mostra't proper i a disposició:** dedica l'hora de sessió a acompanyar els infants i el voluntariat. Et tenen com a referent de l'Espai Lecxit i t'has de mostrar receptiva per rebre qualsevol pregunta o petició. Sigues proactiva i anticipa't si valdria la pena ajudar alguna parella o el conjunt del grup.
- **Facilita la transició entre les parts de la sessió (si cal):** és una tasca complexa, ja que cada grup o parella lectora presenta unes necessitats i requereix unes ajudes diferents. Intenta, sense trepitjar la tasca de les voluntàries, acompanyar-les perquè puguin anar desenvolupant tots els moments de la sessió.
- **Fes el seguiment de les parelles lectores:** apropa't a les parelles i comparteix una estona de la lectura amb elles. D'aquesta manera podràs anar observant com evolucionen els infants, el voluntariat i la parella lectora.
- **Resol les incidències (si n'hi ha):** en cas que es produeixi cap situació conflictiva en el transcurs de la sessió Lecxit, posa-hi solució o informa'n la persona que escaigui.

Després de la sessió

- **Acomiada't dels infants:** acompanya les nenes i els nens a la sortida de l'Espai Lecxit i, si no marxen tots sols, assegura't que se'n van amb la persona autoritzada.
- **Comparteix impressions amb el voluntariat:** si acabada la sessió les persones voluntàries disposen d'uns quants minuts aprofita perquè puguin compartir opinions, resoldre dubtes i fer peticions sobre la sessió passada o les sessions futures.
- **Assegura't de deixar l'espai en condicions:** abans de marxar, comprova que l'espai on s'acaba de fer la sessió queda endreçat.

I fins aquí la guia per a les persones dinamitzadores dels Espais Lecxit. Tanmateix, si després de llegir-la teniu cap dubte, podeu consultar el banc de recursos de la web del programa, on trobareu un munt de propostes, o escriure'ns un correu a lecxit@fbofill.cat, des d'on intentarem donar-vos resposta.

Gràcies per la vostra implicació perquè cap infant no es quedi sense oportunitats lectores!







lecxit
LECTURA PER A L'ÈXIT EDUCATIU



**FUNDACIÓ
BOFILL**